



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Рев2 3843/2024**  
**25.12.2024. године**  
**Београд**

## **У ИМЕ НАРОДА**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лидија Милановић, адвокат из ..., против тужених „Путеви“ а.д. Ужице, чији је пуномоћник Александар Веселиновић, адвокат из ... и ББ из ..., Општина ..., раније предузетника власника Грађевинске радње „ББ“ ПР, ..., чији је пуномоћник Михајло Крстић, адвокат из ..., ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 69/24 од 23.07.2024. године, у седници одржаној 25.12.2024. године, донео је

## **ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ** као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 69/24 од 23.07.2024. године.

## **Образложење**

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 69/24 од 23.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Ужицу П1 346/23 од 23.10.2023. године, у делу којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени „Путеви“ а.д. Ужице, да тужиоцу на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора у 2013. години исплати 800 америчких долара са домицилном каматом на ову валуту од 01.11.2013. године до исплате, у динарској противвредности по курсу по коме банке у месту и на дан испуњења обавезе буду продавале валуту амерички долар; да се утврди да је ништав и непостојећи уговор о раду на одређено време закључен 12.03.2013. године између туженог ББ, ранијег предузетника Грађевинске радње „ББ“ ПР ..., као послодавца и тужиоца, као запосленог; да се обавезе тужени „Путеви“ а.д. Ужице да у радну књижицу тужиоца упише радни стаж у трајању од 12.03.2012. до 10.10.2013. године за послове грађевинског радника; да се обавезе тужени „Путеви“ а.д. Ужице да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање за период од 12.03.2012. до 12.03.2013. године надлежним фондовима за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености, обрачунате по најнижој основици; тужилац обавезан да туженом „Путеви“ а.д. Ужице надокнади парничне трошкове од 225.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде

до исплате; тужилац обавезан да туженом ББ, ранијем предузетнику, власнику Грађевинске радње „ББ“ ПР ..., надокнади парничне трошкове од 218.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, укинута је наведена првостепена пресуда у ставу трећем изреке и одбачена тужба према туженом „Путеви“ а.д. Ужице, у делу којом је тражено да се утврди да је тужилац био у радном односу код овог туженог почев од 12.03.2012. до 10.10.2013. године као грађевински радник – ... на месту рада у Руској Федерацији, област ..., као неблаговремена. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени „Путеви“ а.д. Ужице је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду донету у другом степену, у смислу одредби чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а супротно ревизијским наводима другостепени суд није починио релативно битну повреду поступка предвиђену чланом 374. став 1. ЗПП, пошто побијана пресуда садржи разлоге због којих су жалбени наводи тужиоца оцењени као неосновани, односно због којих је тужба у делу за утврђење да је тужилац био у радном односу код првотуженог неблаговремена. Другостепена пресуда којом је првостепена пресуда потврђена, односно делимично укинута и тужба одбачена се по одредбама чланова 407. и 403. став 2. ЗПП не може побијати због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, између првотуженог, као наручиоца посла и друготуженог као извођача бетонских и армирно-бетонских радова, са радном снагом на објектима наручиоца у ..., Руска Федерација, закључен је 04.06.2012. године уговор, којим су регулисани међусобни односи везани за ангажовање радника за рад у Руској Федерацији. По овом уговору, првотужени је преузео обавезу да за све раднике које извођач ангажује надокнади трошкове пријављивања у радни однос, као и да уплати порезе и доприносе у Србији по испостављеној фактури од стране извођача. По уговору, све исплате које првотужени врши за раднике друготуженог, одбијају се друготуженом од потраживања по испостављеним ситуацијама првотуженом. По овом уговору, гарантовану зараду запосленима обавезао се да исплаћује првотужени, а износ „на руке“ друготужени. У закљученом уговору о раду на одређено време 29.12.2012. године између тужиоца, запосленог и првотуженог, као послодавца, за период од 30.12.2012. до 14.11.2013. године, констатовано је да је ограничење радног ангажовања одређено сходно Закону о раду Руске Федерације, да уговор престаје да важи истеком рока, да се тужилац ангажује за послове „грађевински ...“, да му сваког месеца припада плата у износу од 800 америчких долара и исплаћује у рубљама, умањена за порез на доходак физичких лица. Тужилац је у току трајања тог уговора 12.03.2013. године са друготуженим закључио нов уговор о раду на одређено време од 12.03.2013. до

10.10.2013. године, за радно место „грађевински радник“ у граду ..., на градилишту ... . Уговором је предвиђено радно време од осам часова дневно, односно 40 часова недељно, а зарада у новчаној противвредности ефективног сата рада запосленог код послодавца од 4 – 7 америчких долара, која зависи од одлуке шефа градилишта који води писмени протокол о оствареним сатима. Друготужени је преузео обавезу да обезбеди радну дозволу и све неопходне папире за посао у Руској Федерацији, као и да сноси трошкове одласка и повратка тужиоца. Предвиђена је обавеза друготуженог да за тужиоца уплати радни стаж за време проведено на раду у Руској федерацији и да га пријави код надлежних фондова ПИО и здравственог осигурања. Предвиђено је да радни однос престаје истеком рока на који је заснован. Пре закључења овог уговора, првотужени је одјавио тужиоца код надлежних фондова као свог запосленог. Уговор о раду закључен 12.03.2013. године у целости је реализован, те отказан 10.10.2013. године на основу члана 185. Закона о раду, због истека времена за које је закључен. Тужилац је том одлуком поучен да има право да тражи судску заштиту. У радну књижицу тужиоца уписан је радни стаж код првотуженог до 11.03.2013. године, а након тога до 10.10.2013. године код друготуженог. Тужени су 28.01.2014. године склопили споразум о раскиду уговора од 10.06.2012. године, са констатацијом да су извршени сви уговорени радови на градилишту наручиоца у ... и да не постоји даља потреба ангажовања извршиоца. Привременим решењем надлежног фонда од 02.03.2023. године тужиоцу је утврђено право на старосну пензију од 03.01.2023. године и констатовано да му за време од 12.03.2013. до 10.10.2013. године нису уплаћени доприноси за обавезно осигурање. Предузетник, послодавац тужиоца чији је оснивач друготужени, брисан је из регистра АПР 04.04.2017. године.

Са полазиштем на наведено утврђење, одлуку о неоснованости тужбеног захтева у делу за накнаду штете од првотуженог због неискоришћеног годишњег одмора у 2013. години нижестепени судови заснивају на одредби члана 196. Закона о раду. По овој одредби, потраживања из радног односа застаревају у року од три године, па како је првотужени тужиоца одјавио са обавезног социјалног осигурања 11.03.2013. године и са њим више није заснивао радни однос, у време подношења тужбе 07.10.2016. године ово право тужиоца је застарело. Одлуку о неоснованости захтева за утврђење да је ништав, односно непостојећи уговор о раду на одређено време закључен 12.03.2013. године између тужиоца и правног претходника друготуженог, судови заснивају на утврђењу да је тужилац у наведеном временском периоду по закљученом уговору о раду са овим послодавцем, обавио рад у Руској Федерацији и за њега био плаћен, да је радни стаж у радној књижици тужиоца евидентиран и као послодавац наведен правни претходник друготуженог, тако да овај уговор није противан принудним прописима и не подлеже санкцији ништавости. Пошто је у радну књижицу тужиоца уписан радни стаж код оног послодавца, за период у коме је код сваког од њих радио по закљученим уговорима о раду на одређено време, судови налазе неоснованим и тражење тужиоца да се у радну књижицу упише радни стаж код првотуженог за период од 12.03.2012. до 10.10.2013. године. Најзад, другостепени суд налази да је тужилац пропустом да у року од 90 дана, у коме је по члану 195. став 2. Закона о раду важећем у време престанка радног односа могао да захтева судску заштиту, у време подношења тужбе 07.10.2016. године био преклудирани са захтевом да се утврди да је био у радном односу код првотуженог у временском периоду од 12.03.2012. до 10.10.2013. године.

По становишту Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право, када је нашао да тужиоцу не припада заштита права истакнутих тужбом.

Чињенично је разјашњено да је тужилац слободном вољом, у сврху радног ангажовања по прописима и на територији Руске Федерације закључио са првотуженим, односно друготуженим два уговора о раду на одређено време, којима су регулисана права и обавезе како запосленог, тако и послодаваца. Оба уговора су реализована, односно уговор закључен 12.03.2013. године са правним претходником друготуженог није реализован једино у делу уплате доприноса за обавезно социјално осигурање у Републици Србији у корист тужиоца, које право је тужилац остварио у овој парници и против ког дела одлуке странке нису изјавиле жалбу. Пошто су оба уговора на одређено време са туженима, као послодавцима, реализована како у погледу обавезе тужиоца да обави уговорени рад, тако и обавезе послодаваца да исплате уговорену зараду, када тужилац није побијао законитост одлуке о отказу уговора о раду од 10.10.2013. године и судску заштиту први пут затражио тек 07.10.2016. године, након што му је решењем о пензионисању предочено да му доприноси за део уписаног радног стажа нису уплаћени, материјалноправне разлоге на којима је другостепени суд засновао своју пресуду, прихвата у целости и Врховни суд и на њих упућује. Наиме, тужилац је у делу којим захтева преображај уговореног радноправног статуса преклудиран у праву у смислу члана 195. Закона о раду, уговор о раду који је закључио са друготуженим 12.03.2013. године није противан принудним прописима и као такав ништав у смислу одредби чланова 11. Закона о раду и 103. став 1. Закона о облигационим односима, а захтев за накнаду штете према првотуженом по основу неисплаћеног годишњег одмора за 2013. годину застарео је по одредби члана 196. Закона о раду.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија  
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић**